

on-line >>> www.alnari.rs
mail to >>> office@alnari.rs

Naziv originala:
William Dietrich
THE DAKOTA CIPHER

Copyright © 2009 by William Dietrich
Translation Copyright © 2010 za srpsko izdanje Alnari d.o.o.

ISBN 978-86-7710-513-6

VILIJEM DITRIH



ZLATNI PERGAMENT

Preveo Vladan Stojanović

alnari
PUBLISHING

Beograd, 2010.



Mom zetu Sebastijanu

○ PRVO POGLAVLJE

PRETPOSTAVLJAM DA NIJE U POTPUNOSTI TAČNO DA SAM ISKLJUČIVO ja doprineo učvršćivanju Napoleonove vlasti i promeni svetske istorije. *Doprineo sam* rađanju ideje prelaska preko Alpa i zaobilaženja Austrijanaca. Pomogao sam mu da se izvuče kod Marenga. Priznajem da je to bio više-manje slučajan splet okolnosti. Ko bi mi zamerio zbog toga? Dame vole šepurenje predimenzioniranim zaslugama. Umem da preteram u hvalisanju kad treba odvući lepu damu u postelju, iako svi znaju da ja, Itan Gejdž, važim za otelotvorenje iskrenosti, kad to odgovara mojim namerama.

Istina je da su mi zasluge stečene u severnoj Italiji pomogle da se vratim u Bonapartinu orbitu i da je moj neodoljivi šarm odigrao značajnu ulogu u pripremi potpisivanja Mortfontejnovskog sporazuma s američkim diplomatama. Obnovljeni ugled mi je obezbedio pozivnicu na veličanstveni skup u zamku, proslavu sklapanja mirovnog sporazuma. Lepo sam se proveo. Odao sam se novom zadovoljstvu, ruletu. Očijukao sam s Napoleonovom udatom sestrom i našao vremena da zamalo izgubim glavu u spektakularnom vatrometu. Možda preterujem u opisivanju mojih avantura pred ženama, ali me nijedan muškarac ne može optužiti za dangubljenje.

Moje neumereno hvalisanje je podstaklo luckastog Norvežanina da mi ponudi učešće u sumnjivoj i mističnoj potrazi na nimalo udobnom kontinentu. To je još jedan dokaz da taština donosi

nevolje, dok skromnost predstavlja daleko mudriji životni pristup. Bolje je ćutati, ljudi tada mogu samo sumnjati da ste glupi, dok zborenjem možete samo potvrditi njihove sumnje.

Polina Bonaparta je uzdigla raskošne, jastučaste grudi u čarobnoj haljini. U glavi mi se vrtelo od tečnosti iz vinskog podruma njenog brata. Teško je poreći značajnu istorijsku ulogu, kad te moćnici nagone da im izložiš svoje avanture, pogotovo ako si najveći deo publike prethodno olakšao za stotinjak franaka za kockarskim stolom! Lakše ćeš opelješiti bogataša koji misli da si važna i učena ličnost. Raspričao sam se. Nisam ispuštao iz vida zanosnu Polinu, stoga nisam opazio da severnjak plamene brade s pažnjom guta svaku moju reč. Znao sam da je verna mužu kao mačka u februaru. Bila je vanredno lepa i izbirljiva kao mornar u prodavnici groga. Stalno mi je namigivala.

Zabava je priređena tridesetog septembra 1800. godine, ili – osmog dana vendemera devete godine po francuskom revolucionarnom kalendaru. Napoleon je obznanio kraj revolucije. Sebe je proglasio njenim vrhuncem. Kružile su glasine da sklapa dogovor s papom o povratku katoličkog sveštenstva. Svi smo se iskreno nadali da će uskoro odbaciti mrski kalendar s desetodnevnim nedeljom. Nikom nisu nedostajale subotnje crkvene službe, ali smo svi čeznuli za lenjim nedeljama. Bonaparta je još osluškivao narodno raspoloženje. Na vlast je došao pre desetak meseci (donekle zahvaljujući mističnoj Totovoj knjizi, koju sam pronašao u izgubljenom gradu). U bici kod Marenga pobedio je za dlaku. Sklapanje mira s Amerikom – moja zemlja je izvojevala nekoliko impresivnih pobeda u sukobima s francuskom mornaricom – predstavljao je još jedan korak ka učvršćenju vlasti. Naše dve zemlje behu jedine republike na svetu, iako je Napoleonov autokratski stil vladavine dovodio u pitanje ovu tvrdnju. Sporazum je bio veoma značajan! Nije ni čudo što se francuska elita okupila u Morfontenu da bi proslavila njegovo sklapanje. Nijedan vojskovođa nije veštije isticao svoju mirnodopsku inicijativu od Bonaparte.

Mortfontejn je divan zamak nekih trideset pet kilometara se-
verno od Pariza. Dovoljno je udaljen da nove francuske vođe mogu
da se mirno zabavljaju daleko od očiju gladne rulje koja ih je dovela
na vlast. Kuću je kupio Bonapartin brat Žozef. Niko od zvanica ne bi
se usudio da kaže kako je đavolski raskošan za potomka revolucije.
Nisam sreo boljeg poznavaoća ljudske prirode od trideset jedno-
godišnjeg Napoleona. Bez oklevanja je vratio Francuskoj nešto od
rojalističkog sjaja, koji joj je nedostajao od giljotiniranja kralja Luja
i najvećih proizvođača čipke. Bogatstvo je ponovo bilo dozvoljeno!
I ambicija! Elegancija! Somot, zabranjen za vreme terora, ne samo
da je bio dozvoljen, već je bio u modi. Perike su bile relikvije prošlog
veka, ali su zlatne vojne širite bile obavezne u novom. Novi moćnici
i nove, zanosne žene su šetali divnim vrtovima. Nosili su toliko svile
i brokata da su pariski krojači sigurno pevali od sreće. Odeća je,
istini za volju, bila strožeg kroja, u skladu s republikanskim ukusom.
Lafajet i La Rošfuko su pozvali sve istaknute Amerikance u Parizu,
čak i mene. Bilo nas je, sve u svemu, dve stotine. Šetali smo opijeni
američkim trijumfom u Ratu za nezavisnost i francuskim vinom.

Bonaparta je od majstora ceremonijala Žana-Etjena Despoa tra-
žio savršenstvo u kratkom roku. Čuveni pomorski zapovednik je
iznajmio arhitektu Selerjera da dotera pozorište, doveo je trupu Ko-
medi Fransez da odigra prigodni skeč o transatlanskim odnosima i
pripremio vatromet, s kojim ću se upoznati iz neposredne blizine.

Tri velika stola su razmeštena u Oranžeriji, u tri spojene sobe.
Prva je bila soba Unije. Na zidu je bila slika Atlantika. Filadelfija je
bila na jednoj, a Avr na drugoj strani. U moru se baškarila polunaga
sirena s maslinovom grančicom u ruci. Nisam znao zašto žene na
evropskim slikama uvek skidaju odeću, ali bih voleo da Amerikanke
slede njihov primer. Pored murala bilo je dovoljno zelenila i cveća
za pristojan šumski požar.

Sledeće dve sobe behu ukrašene bistama mog pokojnog mentora
Bendžamina Frenklina i nedavno preminulog Džordža Vašingtona.
U parku je bio obelisk s alegoričnim figurama, simbolima Francuske

i Amerike. Sve je bilo ukrašeno trikolornim trakama. Ružine latice su plivale po bazenima i fontanama. Iznajmljeni petlovi su se šepurili po travnjacima, a artiljerija ispaljivala pozdravne plotune. Imao sam utisak da je Depo dobro potrošio novac i da se nalazim među prijateljima.

Na zahtev Žosefa Bonaparte doneo sam dugu pušku, u čijem kovanju sam učestvovao u Jerusalimu. Ukrao mi ju je gnusni lopov po imenu Nažak. Povratio sam je kad sam ga probo šipkom za punjenje puške kroz srce. Platiao sam dvadeset franaka za opravku oružja. Demonstrirao sam njenu preciznost. Razbio sam šoljicu za čaj na stotinu koraka i pogodio konjički grudni oklop pet puta uzastopno na dvostruko većoj razdaljini. Delotvorno oružje je impresioniralo oficire navikle na neprecizne armijske muskete. Većina je ipak istakla predugo vreme za punjenje. Rekli su da im je sad jasnija čuvena preciznost zapadnjaka u Severnoameričkim ratovima. „To je oružje za lov“, procenio je jedan pukovnik, što nije bilo netačno. „Laka je za nošenje i ubitačno precizna. Ali, pogledajte taj uski vrat! Regrut bi začas polomio ovu lepoticu, kao da je od porculana.“

„Ili bi naučio da se brine o njoj“, napomenuo sam, iako sam znao da je iskusni oficir u pravu. Dugovrata puška nije bila oružje za masovne armije. Ona se posle pet-šest pucnjeva začepi od barutnih ostataka. Puška duge cevi je oruđe za snajpere, dok se grubljim musketama mogu služiti idioti, što je često slučaj. Pucao sam još jednom. Ovaj put sam probušio zlatnog luja na pedeset koraka. Žene su aplaudirale, hladeći se lepezama, uniformisani muškarci su uzdahnuli, a lovački psi lajali i trčali u mahnitim krugovima.

Napoleon je stigao na vrhuncu septembarskog poslepodneva. Šest belih konja vuklo je otvorenu kočiju, opkoljenu konjaničkom pratnjom pod zlatnim šlemovima. Njegov dolazak je pozdravljen artiljerijskim plotunima. Supruga ga je pratila u kočiji boje slonovače, stotinak metara iza njega. Raskošna kočija se blistala kao biser. Zaustavili su se u punom sjaju. Pastuvi su frktali i pišali po šljunku, dok su livrejisane sluge otvarale vrata, a grenadiri stajali

mirno. Bonaparta je za ovu priliku obukao uniformu garde, plavu tuniku s crveno-belim okovratnikom. Zapasao je sablju u kanijama s izgraviranim ratnicima i boginjama. Uspevalo mu je da ne izgleda pompezno, već graciozno. Pred nama je bio slavom ovenčani pobednik u bitkama kod Piramida i Marenga! Do položaja prvog konzula se ne stiže bez izvesnog šarma. Napoleon je znao kako da očara tvrdokorne narednike, salonske dame, prevrtljive političare i naučnike. Mogao je da ih općini sve odjednom, ako treba. Te večeri je blistao. Porazgovarao je s Lafajetom, koji je pomogao mojoj zemlji u borbi za nezavisnost. Proveo je američke mirovne izaslanike kroz vrtove, kao ponosni seoski plemić. Sat je otkucao šest. Šarl Moris de Taljeran Perigor, ministar spoljnih poslova, pozvao nas je da sa-
slušamo tekst ugovora.

Žozefina je izašla iz raskošne kočije. Pokušao sam da sačuvam isti izraz lica. Moram da priznam da joj je vlast dobro stajala. Nikad nije bila lepotica (nos joj je bio suviše oštar, a zubi previše bezbojni), ali je bila harizmatičnija no ikad. Nosila je nisku bisera. Govorkalo se da ogrlica košta četvrt miliona franaka. Državni blagajnik je morao da pribegne finansijskoj ekvilibristici da bi prikrio tu nabavku od Bonaparte. Niko nije prebacivao supruzi prvog konzula na skupocenom nakitu. Dok je njen muž znao biti đavolski nestabilan, ona je u javnim prilikama bila uvek pribrana i odmerena. Iskreno se smešila, kao da joj je istinski stalo do svakog gosta. Zahvaljujući meni je, uprkos neverstvu, izbegla razvod. Za nekoliko godina će postati carica. Nezahvalna kučka je izdala mene i Astizu. Nisam joj oprostio što nas je poslala u zatvor Templ. Zbog toga je osvajanje Bonapartine sestre Poline bilo još privlačnije. Hteo sam da se osvetim Bonapartama. Namagarčili su me (i to nekoliko puta). Žozefinino neizostavno prisustvu u svojstvu prve dame, ponosne dobitnice na revolucionarnoj lutriji, bio je mali oblačak na inače besprekornom nebu. Obudovela je tokom terora. Kladila se na mladog Korzikanca i, mimo svih očekivanja, uselila se u palatu Tiljeri.

Žozefinina pojava budila je bolna sećanja na rastanak s Astizom. Bio sam polaskan javno izrečenim pohvalama članova američke mirovne delegacije. Dobio sam ih zahvaljujući mudrim i pravovremenim savetima tokom pregovora. Oliver Elsvort je učestvovao u oblikovanju nacionalnog ustava. Služio je kao predsednik Vrhovnog suda, pre no što se prihvatio diplomatske dužnosti. Društvo su mu pravila dva gotovo podjednako značajna Bila. Vilijam Ričardson Dejvi, heroj Revolucionarnog rata i Vilijam Vans Mari, kongresmen iz Merilenda, američki ambasador u Holandiji. Sva trojica su reskirala diplomatski neuspeh koji su doživeli raniji izaslanici. Nadali su se da će spasiti propalo predsednikovanje Džona Adamsa. Savetovao sam ih s pozicije mlađeg, slobodnijeg, lovca na blago, kockara, snajpera i avanturiste kome je nekako uspelo da se bori na francuskoj i britanskoj strani u Egiptu i Svetoj zemlji. Kratko vreme sam radio kao pomoćnik upokojenog velikana Frenklina. Zahvaljujući tome stekao sam ugled „električara“ i – što je još važnije – mogućnost da se obratim Bonaparti, kad je bio raspoložen da me sluša. Obojica smo bili prevaranti (Napoleon je bio daleko veštiji u tom zanatu). U meni je prepoznao srodnu, oportunističku dušu. Teže je kontrolisati časne ljude, od osobe poput mene, svesne sopstvenih interesa i sklone upotrebi zdravog razuma. Posle Marenga mi je poverio mesto posrednika. Povezao sam Taljerana s nestrpljivim Amerikancima. Potpisivanje mirovnog sporazuma je svedočilo da sam dobro obavio zadatak.

„Gejdže, kod tebe mi se dopada što se usredsređuješ na korisno, umesto na principijelno“, šapnuo mi je jednom Bonaparta.

„Prvi konzule, kod vas mi se sviđa što ste podjednako skloni uništenju i saradnji s neprijateljima“, odgovorio sam mu, u istom tonu. „Pokušali ste da me pogubite, koliko ono beše, tri ili četiri puta? I evo nas – sarađujemo kao partneri na uspostavljanju mira.“ Engleski kapetan, ser Sidni Smit, često je govorio: *Sve je dobro što se dobro svrši.*

„Nismo partneri. Ja sam skulptor, a ti moje dleto. Dobro znaš da vodim računa o alatu.“

Ovo nije bila laskava izjava. Zapanjujuća, pokatkad trapava iskrenost je bila deo konzulovog šarma. Govorio je ženama da su im haljine isuviše drečave, ili struk predebeo zato što je voleo vitke cure, skromnog držanja, odevene u belo. Očigledno je maštao o devičanskoj lepoti. Moglo mu se, zato što je moć delovala kao afrodizijak. Moj odgovor je svedočio o uznapredovaloј diplomatskoј veštini. „Naročito mi se sviđa Pariz, vaša kutija za alat.“

U odgovarajućem trenutku umem da budem ropski poslušan. Napoleonove odaje u Tiljeriju behu pune velikih planova o preuređenju grada. Nameravao je da Pariz učini najlepšim gradom na svetu. Pozorišta su cvetala zahvaljujući donacijama nove vlasti. Nanovo je uspostavljen red u građanskom i poreskom zakonodavstvu. Ekonomija se oporavljala. Austrijanci su potučeni. Čak su se i kurve bolje odevale! Bonaparta je bio talentovana lopuža. U kockarnicama je vrvelo od početnika. Upotpunjavao sam skromnu platu pelješanjem pijanaca i budala. Iskustvo mi je učilo da bi trebalo da pronađem sigurnu rupu i da se zavučem u nju, kad god mi ovako dobro ide. Ali avaj, optimizam je kao vino. Nagoni na rizik.

Evo me u francuskom zamku, vlasništvu brata prvog konzula. Uživam izvesno poštovanje i ugled učenog čoveka koji je naelektrisaо lanac i dobro protresao vojnike u opsadi Akre u Svetoj zemlji. Izgleda da nikom nije smetalo što sam to uradio za račun Britanaca, a protiv Francuza. Pretpostavljalo se da nikom ne dugujem odanost. Glasine da sam zaklao prostitutku (apsolutno netačne) i spržio čarobnjaka (tačne, ali je nitkov to i zaslužio) činile su me još interesantnijim. Kad tome dodate tomahavk i dugovratu pušku, nije ni čudo što me smatraju opasnim čovekom. Dame su ludovale za muškarcima na zlom glasu.

Slušao sam dugi govor u razmetljivoј pozi (moje ime je dva puta spomenuto). Jeo sam s apetitom na svečanoј večeri, zato što je hrana bila bolje od one koju sam mogao sebi priuštiti. Pripovedao sam

o svojim avanturama s lažnom skromnošću. Uistinu sam uživao u reputaciji đavolski opasnog i žilavog pustolova. Među Amerikanima je bilo mnogo slobodnih zidara. Zanimali su se za priče o viteзовima templarima i drevnim misterijama.

„Možda u pripovestima o starim bogovima i drevnim učenjima ima više istine nego što mi savremeni ljudi od nauke mislimo“, pompezno sam izjavio, kao da znam o čemu govorim. „Još ima tajni vrednih odgonetanja, gospodo. Neke misterije su još skrivene iza brojnih velova.“ Nazdravili smo mučenicima za slobodu, što je bio znak za početak proslave. Zadovoljio sam sujetu. Radovao sam se noći punoj kockanja, igranja i bludničenja.

Počela je muzika. Odlutao sam diveći se, kao svaki Amerikanac, čudesima francuske arhitekture. Najotmeniji domovi moje otadžbine su u poređenju s Mortfontejnom izgledali kao staje. Žozef nije žalio para – naposljetku imao je pristup francuskoj nacionalnoj blagajni – za ulepšavanje novog doma.

„Veličanstveno zdanje, ali se ne razlikuje mnogo od novog predsednikovog doma“, promrmljao je neko iza mene.

Okrenuo sam se. Ugledao sam Dejvija, prvi put nakon šampanjske zdravice. Bio je to zgodan muškarac guste kose, dugih zalizaka i snažne, četvrtaste vilice. S četrdeset i nešto bio je više od deset godina stariji od mene.

„Zaista? Moja zemlja je zbilja daleko odmakla ako je nešto slično ovom zdanju izgrađeno u baruštini između Virdžinije i Merilenda.“

„Predsednikov dom je načinjen po ugledu na zgradu u Irskoj – nekadašnji masonski hram, kako sam čuo. I da, prilično je raskošna za novu naciju.“

„Sedište masonske lože kao predsednikov dom? Izuzetna ideja, baš kao i izgradnja novog glavnog grada usred nedodijele!“

„Politički dogovor je postignut upravo zato što je izgrađen u nedodijeli, nedaleko od Vašingtonove kuće. Vlada se seli u grad u kom ima više panjeva nego statua. Očekuje se da će naš glavni grad Vašington ili Kolumbija brzo rasti. Broj stanovnika se na nacionalnom

nivou udvostručio posle Leksingtona i Konkorda*. Pobjeda nad Indijancima je otvorila Ohajo za naseljavanje.“

„Francuzi za sebe kažu da se pare kao zečevi, a da se mi, Amerikanci, kotimo kao te simpatične životinjice.“

„Vi ste raskrstili s domovinom, gospodine Gejdže?“

„Pre bi se moglo reći da sam poštovalac civilizacije zaslužne za izgradnju ovog zamka, gospodine Dejvi. Francuzi mi nisu uvek dragi. Borio sam se protiv njih u Akri, ali mi se sviđa njihov glavni grad, hrana, vina, žene i njihovi domovi.“ Na jednom stolu sam našao najnoviju poslasticu, čokoladu. Setili su se da je očvrsnu u kvadratiće, umesto da je piju iz šoljica. Neki genijalni Italijan je počeo da stvrdnjava poslasticu. Francuzi su spremno prihvatili kulinarску novinu. Nagurao sam punu šaku u džep, znajući da se sudbina može začas promeniti.

Imao sam sreće. Čokolada će mi spasiti život.

* Leksington i Konkord – prve bitke u Ratu za nezavisnost, vojevane devetnaestog aprila 1775. godine i prve pobjede Amerikanaca.

DRUGO POGLAVLJE ○

„NE RAZMIŠLJATE VALJDA O POVRATKU KUĆI?“ PITAO ME JE DEJV.

„Iskreno, planirao sam da se vratim, ali sam se upleo u Napoleono-
novu italijansku kampanju i ove pregovore. Prilika mi se nije ukazala.
Procenila sam da za svoju otadžbinu mogu da učinim više ovde u Fran-
cuskoj.“ Ova zemlja mi se dopala, baš kao i Frenklinu i Džefersonu.

„Shvatam. Vi ste Frenklinov čovek, zar ne? Novi stručnjak na
polju elektriciteta?“

„Izveo sam nekoliko eksperimenata.“ Zauzdao sam munju u iz-
gubljenom gradu i preobrazio samog sebe u frikcionu bateriju da
bih upalio dušmanina. Odlučio sam da ćutim o tim postignućima.
O meni su ionako kružile svakojaše glasine. Dobrano su učvrstile
moj ugled opasnog čoveka.

„Upoznali smo se s finim Norvežaninom koji se izuzetno zanima
za vaše eksperimente. Misli da biste mogli da prosvetlite jedan dru-
gog. Da li biste želeli da ga upoznate?“

„Norvežanin, kažete?“ Zamislio sam sneg, mračne šume i sred-
njovekovnu ekonomiju. Znao sam da tamo žive neki ljudi, ali nisam
znao zašto.

„Danska vlada tom zemljom, ali narod sve više teži nezavisnosti,
po američkom uzoru. Ima prepoznatljivo ime, Magnus Bladhamer.
Ukazuje na vikinško poreklo. Ekscentričan je, poput vas.“

„Više volim da o sebi mislim kao o individualisti.“

„Rekao bih da ste i vi i on... osobe otvorenog duha. Upoznaću vas s njim ako naiđe.“

Slegnuo sam ramenima. Poznato mi je da slava iziskuje sretanje s velikim brojem ljudi. Nije mi se žurilo da razgovaram o elektricitetu s Norvežaninom (iskreno, plašio sam se da bih otkrio svoje posvemašnje neznanje). Zaustavio sam se pored prve zanimljive stvari, nove kockarske sprave zvane rulet ili „mali točak.“ Polet se kockala na ruletu.

Francuzi su poboljšali engleski izum. Dodali su dve boje, više brojeva i polje s kvadratićima. Tako su stvorili impresivan broj novih mogućnosti za kockanje. Mogli ste da položite novac na bilo šta, od jednog broja do pola točka, uz nagradu srazmernu verovatnoći. Novitet je odgovarao naciji sklonoj riziku i izazivanju sudbine nakon terora. Rulet sam igrao ređe od kartaških igara zato što je zahtevao malo veštine. Uživao sam u gužvi oko stolova, muškarcima s cigarama i kolonjskom vodom i damama provokativno nagnutim u zategnutim haljinama, kao da se upinju da pokažu sadržaj dekoltea. Prijao mi je pogled na vešte i elegantne krupijee. Sakupljali su i delili čipove kao mačevaoci. Napoleon se mrštio na novu igru i ženski egzibicionizam, ali je imao dovoljno pameti da ih ne zabrani.

Nagovorio sam Dejvija da zaigra na sitno. Brzo je izgubio novac. Izgubio je još više, gonjen takmičarskim duhom. Neki ljudi nisu rođeni za kockanje. Pokrio sam njegove gubitke iz sopstvenih, skromnih dobitaka, zarađenih na razumnom raspoređivanju novca na kolone i redove. Polina se napadno saginjala preko puta mene. Neštedimice je trošila. Siguran sam da se kockala novcem dobijenim od znamenitog brata. Ushićeno je zatapšala kad je dobila na broju. Dobitak je iznosio 35:1. Očaravajući je stisla grudi. Bila je najlepša Napoleonova rođaka. Portretisti i skulptori su se otimali oko nje. Govorkalo se da je pozirala gola.

„Madam, izgleda da vaša veština ne zaostaje za vašom lepotom“, čestitao sam joj.

Nasmejala se. „Prati me bratovljeva sreća!“ Nije bila naročito pametna, ali je bila odana. Ostaće pored Bonaparte dugo nakon što ga promućurniji prijatelji i rođaci napuste.

„Amerikanci bi mogli štošta toga naučiti od Venere poput vas.“

„Ali, gospodine Gejdže“, odvratila je, zanosno trepćući, „bije vas glas retko iskusnog muškarca.“

Ljubazno sam se naklonio.

„Služili ste s mojim bratom u Egiptu, u družini učenih ljudi“, nastavila je. „Borili ste se u suparničkim redovima u Akri. Pomirili ste se osamnaestog brimera, kad je preuzeo vlast. Bili ste saveznici i kod Marenga. Rekla bih da ste majstor za sve poze.“

Znala je da se precizno izražava. „To vam je kao u plesu, sve zavisi od partnera.“

Dejvi nervozno pročisti grlo. Bio je svestan da očijukanje s udatom sestrom prvog konzula može dovesti do prvorazredne diplomatske katastrofe. „Mislim da nemam toliko sreće kao vi i ovde prisutna gospođa, gospodine Gejdže.“

„Mislim da imate“, odvratio sam velikodušno i – iskreno. „Otkriću vam tajnu uspešnog kockanja, Dejvi. Na kraju svi gubimo, kao što na kraju svi umiremo. Igra se zasniva na nadi i matematici gubitaka i smrti. Trik je u privremenoj pobedi nad aritmetikom. Valja zgrabiti dobitak i pobeći. Veoma mali broj ljudi je sposoban za tako nešto, zato što optimizam vara čula. Zbog toga treba posedovati točak, a ne igrati na njemu.“

„Vas i pored toga prati glas uspešnog kockara, gospodine.“

„Dobijam bitke, ali gubim rat. Nisam bogat.“

„Ostavljate utisak poštenog čoveka. Zašto se kockate?“

„Zato što imam više šansi protiv neiskusnijih od mene. Najvažnija je sama igra, kao što mi je rekao Bonaparta. Igra je važna.“

„Vi ste filozof!“

„Svi smo zamišljeni pred misterijom života. Kartama se bave oni koji ne mogu da nađu odgovore.“

Dejvi se nasmeja. „Znači da bi trebalo da se pridružimo društvu za stolom i poboljšamo prihode igrajući *faraona*. Pretpostavljam da možete da izađete na kraj sa zemljakom grubljih manira. Opazio sam Bladhamera. Vaši eksperimenti privlače veliko interesovanje. Šta više, čuo sam da imate iskustva u trgovini krznima?“

„Bavio sam se njome u mladosti. Mogu da kažem da sam propu-
tovao dobar deo sveta. Živimo na okrutnoj, očaravajućoj i prilično
nepouzdanoj planeti. Da, odigrajmo partiju klareta. Pitajte me šta
god vas je volja. Možda bi dama volela da nam se pridruži?“

„Tek kad me sreća za ruletom izda, gospodine Gejdže.“ Namignula
mi je. „Ne mogu da se povučem dok dobijam. Nisam disciplinovana
kao vi.“

Seo sam sa zemljakom. Nehajno smo ćeretali. Nestrpljivo sam
čekao da se Polina – za mene je ona već bila lepa Poleta – doljulja
do stola. Elsvort je hteo da čuje nešto o egipatskim spomenicima,
inspiraciji Napoleonovih planova za preuređenje Pariza. Vansa Ma-
rija je zanimala Sveta zemlja. Dejvi je pozvao krupnog, medveda-
stog čoveka, koji se šunjaao u senkama, Norvežanina o kom je ra-
nije govorio. Zamolio ga je da sedne. Magnus je bio moje visine, ali
krupniji, s ribarskim, grubim licem. Nosio je piratski povež preko
oka. Drugo oko mu je bilo ledenoplavo. Imao je debeli nos, visoko
čelo i gustu bradu. Ovo poslednje 1800. godine nije bilo u modi.
Nervirao me je njegov sanjarski izgled.

„Gejdže, ovo je gospodin o kom sam ti govorio. Magnuse, Itan
Gejdž.“

Bladhamer je ličio na Vikinga. Sivo odelo mu je stajalo kao be-
retka bizonu. Stiskao je sto kao da će ga svakog časa prevrnuti.

„Retko kad dobijam priliku da upoznam severnjake, gospodine“,
rekao sam, pomalo nezainteresovano. „Šta vas dovodi u Francusku?“

„Proučavanja“, odgovorio je Norvežanin gromovitim basom.
„Proučavam misterije iz prošlosti. Nadam se da ću promeniti sud-
binu svoje nacije. Slušao sam o vama, gospodine Gejdže. Poznati
ste kao izvanredno učen čovek.“

„U najboljem slučaju se smatram radoznalim. U suštini sam naučnik, amater.“ Da, znam biti skroman, kad nisam u ženskom društvu. „Mislim da su drevni narodi nešto znali o tajanstvenoj moći elektriciteta, a da se to znanje u međuvremenu izgubilo. Bonaparta je hteo da me strelja u vrtu izvan Tiljerija. Predomislio se zato što je mislio da ću mu biti koristan.“

„Čula sam da je moj brat tom prilikom poštedeo i divnu Egipćanku“, promrmlja Polina. Prikrala mi se iza leđa. Mirisala je na ljubičice.

„Tako je. Poštedeo je moju družbenicu Astizu. Odlučila je da se vrati u Egipat i nastavi proučavanja. Napoleon je imao nameru da me pošalje kao emisara u Ameriku. Rastanak izaziva slatku tugu, kako kažu.“ Čeznuo sam za njom, iako sam osećao silno olakšanje, oslobođen njene snažne prisutnosti. Bio sam usamljen i prazan, ali slobodan.

„Ali, niste u Americi“, napomenu Elsvort. „Ovde ste, s nama.“

„Pa, predsednik Adams je odlučio da pošalje vas troje ovamo. Činilo mi se da je najbolje da vas sačekam u Parizu da bih vam pomogao. Kockanje mi je slabost. Mali točak je privlačan, zar ne?“

„Da li vam je znanje pomoglo u kockanju, gospodine Gejdže?“ Bladhamer je zvučao pomalo napadno, kao da me isprobava. Instinkt mi je govorio da severnjak donosi nevolje.

„Matematika mi je pomogla, u obliku saveta francuskih naučnika s kojima sam plovio do Egipta. Već sam objasnio Dejviju da dublje proučavanje teorije verovatnoće kaže da svaki kockar pre ili kasnije gubi.“

„Naravno. Znate li koji je konačan zbir trideset šest brojeva ruleta, gospodine?“

„Nisam o tome razmišljao.“

Norvežanin nas je prodorno posmatrao, kao da se sprema da nam oda epohalnu tajnu. „Šest stotina šezdeset šest. Ili 666, broj zveri iz Otkrovenja.“ Očekivao je burnu reakciju. Mi smo samo trepnuli.

„Da li je moguće“, konačno sam rekao. „Niste prvi koji tvrdite da je kockanje đavolja rabota. Donekle se slažem s vama.“

„Kao slobodni zidar znate da brojevi i znakovi imaju značenje.“

„Bojim se da nisam bog zna kakav mason.“